

tobb etü
SPM

Sosyal Politikalar Uygulama ve Araştırma Merkezi
Center for Social Policy Research

11/11/2016

SANAYİDE GELİŞMELER VE İSTİHDAM EĞİMLERİ

Pınar KAYNAK, Araştırmacı

Yönetici Özeti

TÜİK, Temmuz 2016 işsizlik oranını %10,7 olarak açıklamıştır. İşsiz sayısı Haziran 2016 dönemine göre %6,3 oranında artarak 3 milyon 324 bin kişi seviyesine çıkarken, işgücü %0,6 oranında artarak 30 milyon 961 bin kişi olmuştur. İşgücüne katılım oranı (İKO) ise %52,7 olarak açıklanmıştır. Bu oran hem Haziran dönemine göre, hem de geçen yılın aynı dönemine göre 0,3 puanlık bir artış göstermektedir. Sanayi istihdamında Haziran dönemine göre 76 bin kişilik, bir önceki yıla kıyasla ise toplam 82 bin kişilik bir azalma görülmektedir.

SPM, önümüzdeki hafta açıklanacak Ağustos dönemi işsizlik oranının 0,1 puan artarak %10,8 tarım dışı işsizlik oranının ise 0,2 puan artarak %13,2 seviyesine çıkmasını beklemektedir. Mevsimsellikten arındırılmış tarım dışı işsizlik oranının ise 0,4 puan artarak %13,6 seviyesinde seyretmesini tahmin etmektedir. İstihdam oranının sabit kalarak %47 düzeyinde gerçekleşmesini, sanayi istihdamının ise azalarak 5 milyon 241 bin kişi seviyesine çıkmasını tahmin etmektedir.

TÜİK Verilerinin Seyri(Gerçekleşme)

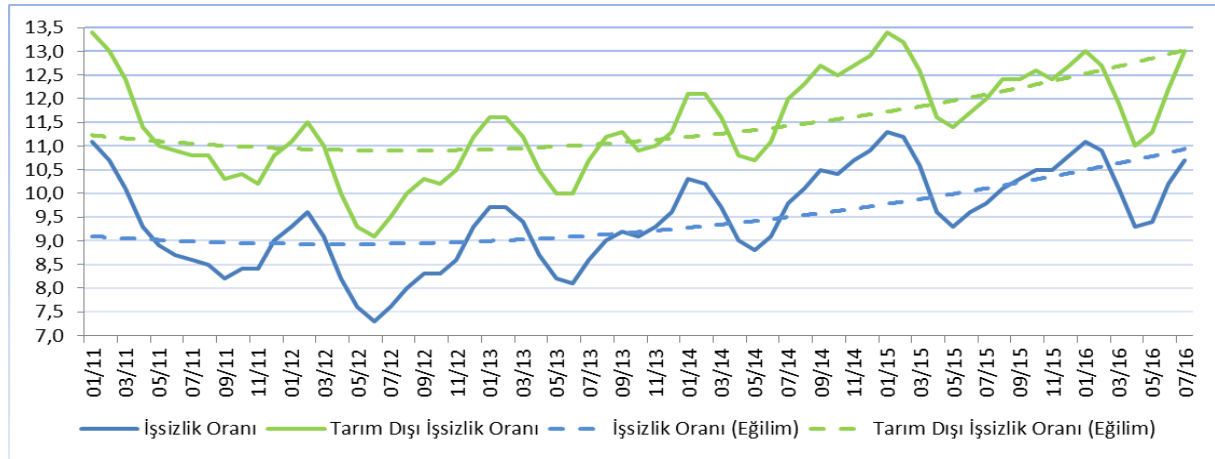
	Temmuz 2015 (1)	Haziran 2016 (2)	Temmuz 2016 (3)	Değişim Aylık (3-2)	Değişim Yıllık (3-1)
GÖSTERGE					
İşsizlik oranı (%)	9,8	10,2	10,7	0,5 ↑	0,9 ↑
MA-İşsizlik oranı (%)	10,2	11,0	11,2	0,2 ↑	1,0 ↑
Tarım dışı işsizlik oranı (%)	12,0	12,2	13,0	0,8 ↑	1,0 ↑
MA-Tarım dışı işsizlik oranı (%)	12,3	13,0	13,2	0,2 ↑	0,9 ↑
İşgücü	30 311	30 778	30 961	%0,6 ↑	%2,1 ↑
MA-İşgücü	29 777	30 381	30 479	%0,3 ↑	%2,4 ↑
İşsiz	2 970	3 127	3 324	%6,3 ↑	%11,9 ↑
MA-İşsiz	3 051	3 328	3 401	%2,2 ↑	%11,5 ↑
İşgücüne katılım oranı (%)	52,4	52,4	52,7	0,3 ↑	0,3 ↑
MA-İşgücüne katılım oranı (%)	51,4	51,8	51,9	0,1 ↑	0,5 ↑
İstihdam	27 342	27 651	27 636	%0,1 ↓	%1,1 ↑
MA-İstihdam	26 727	27 053	27 078	%0,1 ↑	%1,3 ↑
Tarım	6 018	5 577	5 727	%2,7 ↑	%4,8 ↓
Sanayi	5 336	5 330	5 254	%1,4 ↓	%1,5 ↓
İnşaat	2 013	2 065	2 044	%1,0 ↓	%1,5 ↑
Hizmet	13 974	14 679	14 612	%0,5 ↓	%4,6 ↑

İşsizlik

Haziran döneminde belirginleşen artış eğilimi Temmuz döneminde de devam etmiştir. İşsizlik oranı 0,5 puan artarak %10,7 oranıyla çift hanelerde seyretmeye devam ederken, tarım dışı işsizlik oranı ise 0,8 puan artmış ve %13 oranını görmüştür.

TÜİK, Temmuz 2016 genel işsizlik oranını %10,7 olarak açıklamıştır. Bu oran bir önceki yılın aynı dönemine göre 0,9, Haziran dönemi işsizlik oranına göre 0,5 puanlık bir artış göstermektedir. İşsiz sayısında ise geçtiğimiz yılın aynı dönemine göre %11,9 oranında bir artış meydana gelmiştir. Diğer yandan, tarım dışı işsizlik oranı Haziran 2016'ya göre 0,8 puan, bir önceki yılın aynı dönemine göre ise 1 puan artmış ve %13 oranına çıkmıştır. Dolayısıyla, hem işsizlik hem de tarım dışı işsizlik oranlarında Haziran döneminde görülen belirgin yükseliş eğiliminin Temmuz döneminde de devam ettiği görülmektedir. Genel işsizlik oranı, tarım dışı işsizlik oranı ve eğilimler Şekil 1'de gösterilmiştir. Her iki işsizlik oranında da Kasım 2012'den bu yana süregelen artış eğilimi devam etmektedir.

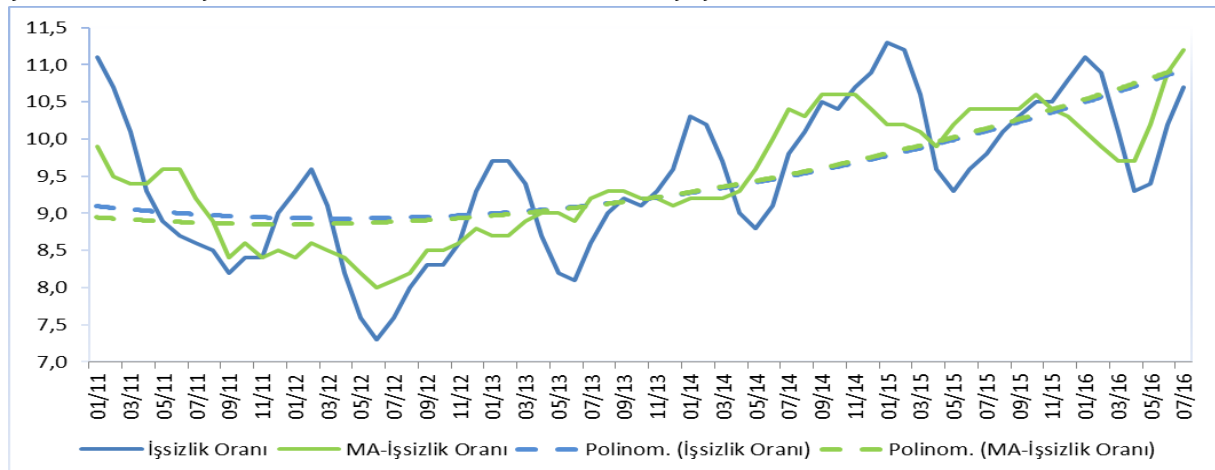
Şekil 1: Genel ve Tarım Dışı İşsizlik Oranları

Kaynak: TÜİK

Mevsim etkilerinden arındırılmış işsizlik oranı bir önceki döneme 0,2, geçen yılın aynı dönemine göre ise 1 puan artmış ve %11,2 seviyesinde gerçekleşmiştir. Benzer şekilde, mevsim etkilerinden arındırılmış tarım dışı işsizlik oranı da geçtiğimiz döneme kıyasla 0,2 puan artmış ve %13,2 olarak açıklanmıştır. Bu rakam bir önceki yılın aynı döneminden ise 0,9 puan yüksektir.

Şekil 2: Genel İşsizlik ve Mevsimsellikten Arındırılmış İşsizlik Oranları

Kaynak: TÜİK

İşgücü

Temmuz döneminde işgücü, Haziran dönemine göre %0,6 oranında artmış ve 30 milyon 961 bin kişi olarak açıklanmıştır. Geçen yılın aynı dönemine göre ise %2,1 oranında bir artış görülmektedir. Bu da 650 bin kişinin daha işgücüne katıldığı anlamına gelmektedir. Mevsim etkilerinden arındırılmış işgücü bir önceki döneme göre 98 bin kişi artarak 30 milyon 479 bin kişi seviyesine çıkmıştır. Bu da bir önceki döneme göre %0,3 oranında, geçen yılın aynı dönemine göre ise %2,4 oranında bir genişleme olduğuna işaret etmektedir.

İşgücüne Katılım Oranı

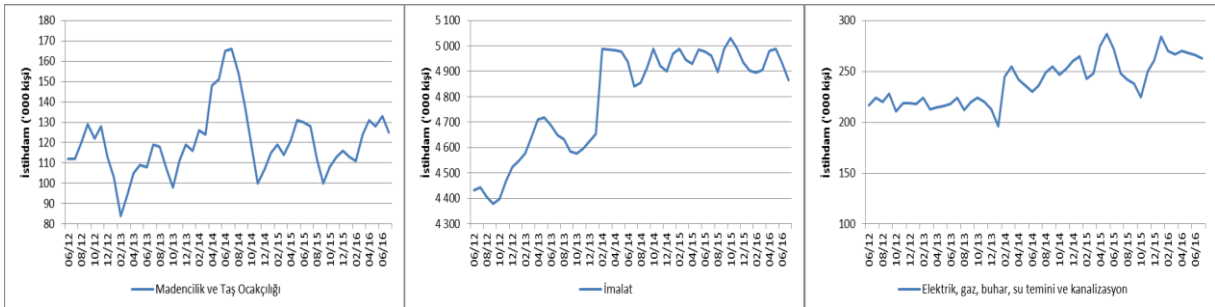
Temmuz 2016 toplam işgücüne katılım oranı (İKO) %52,7 olarak açıklanmıştır. Bu oran hem Haziran dönemine göre, hem de geçen yılın aynı dönemine göre ise 0,3 puanlık bir artış olduğunu göstermektedir. Mevsim etkilerinden arındırılmış genel işgücüne katılım oranı, Haziran dönemine göre 0,1 puan, geçen yılın aynı dönemine göre ise 0,5 puan yükselerek %51,9 seviyesinde seyretmiştir.

İstihdam

Temmuz 2016'da imalat sektöründe istihdam bir önceki döneme göre 66 bin kişi azalarak 4 milyon 865 bin seviyesine inerken, madencilik ve taş ocakçılığı ile altyapı hizmetleri sektörlerinde toplam istihdam 11 bin kişi azalmıştır. Bu düşüşe binaen sanayi sektörü istihdamında Haziran dönemine göre 76 bin kişilik bir azalma meydana gelmiştir. Yıllık bazda imalat sektöründe 95 bin düşüş ve madencilik ve taş ocakçılığı ile altyapı hizmetleri sektöründeki 12 bin kişilik artışa mukabil, sanayi istihdamı yıllık olarak toplam 82 bin kişi azalmıştır. Şekil 3'te Haziran 2012'den itibaren sanayi alt sektörlerinde yaratılan istihdam gösterilmektedir.

Sanayi istihdamı aylık olarak 76 bin kişi, yıllık olarak ise 82 bin kişi azalmıştır.

Şekil 3: Sanayi Alt Sektörlerinde İstihdam Artışı

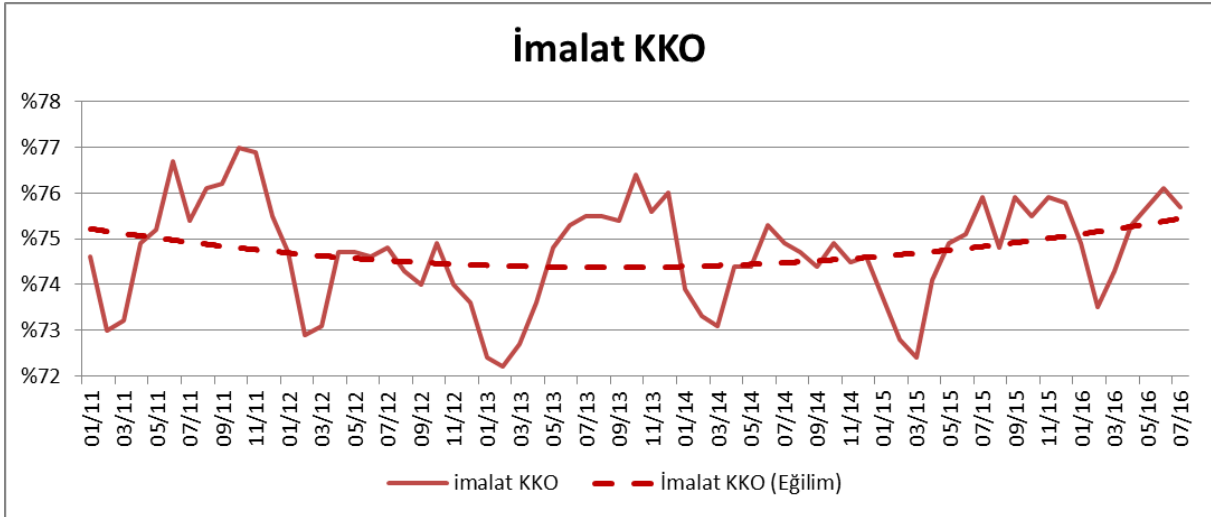

Kaynak: TÜİK

İmalat Sanayi

İmalat sektöründe faaliyet gösteren firmaların yöneticilerinin TCMB İktisadi Yönelim Anketi'ne verdikleri yanıtlara göre hesaplanan "İmalat Sanayi Kapasite Kullanım Oranı" (KKO), Temmuz 2016 döneminde geçen yılın aynı ayına göre 0,2 puan azalarak %75,7 seviyesine inmiştir. Bu rakam Haziran 2016 imalat sanayi KKO'dan 0,4 puan daha düşüktür.

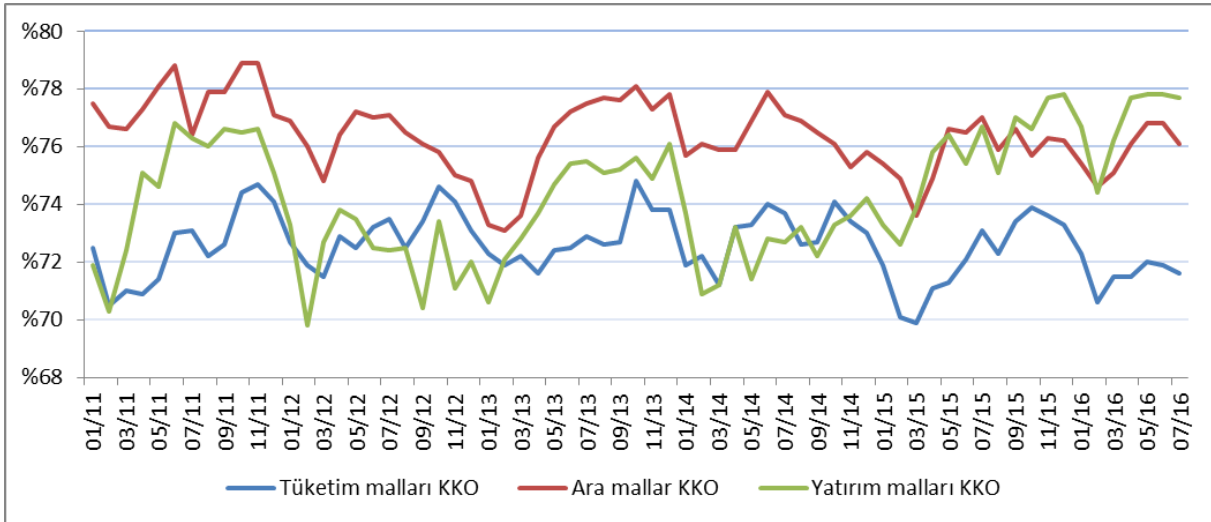
Şekil 4: İmalat Sanayinde Kapasite Kullanım Oranları ve Eğilim

Kaynak: TCMB

İmalat sanayinin üç alt ana dalı olan tüketim malları, ara mallar ve yatırım malları imatları için kapasite kullanım oranları, Şekil 5'te gösterilmiştir.

Şekil 5: İmalat Sanayi Alt Sektörlerinde Kapasite Kullanım Oranı

Kaynak: TCMB

Temmuz 2016'da yatırım malları imalatı alt sektöründeki kapasite kullanım oranı bir önceki aya göre 0,1 puan düşerek %77,7'ye düşmüştür. Yine aynı dönemde tüketim malları imalatındaki KKO %71,9'dan %71,6'ya düşmüştür; ara malları imalatındaki KKO ise %76,8 seviyesinden %76,1 seviyesine inmiştir. Dolayısıyla, ara ve yatırım malları KKO'larındaki Haziran ayındaki durgunluğun yerini düşüş eğilimine bıraktığı görülürken, tüketim malları imalatı KKO'sundaki düşüş eğiliminin devam ettiği görülmektedir.

Tahminler¹

Geçtiğimiz ay yayınlanan bültenimizde, Temmuz döneminde genel işsizlik ve tarım dışı işsizlik oranlarındaki artışın devam etmesini beklediğimizi belirtmiştik. 17 Ekim tarihinde açıklanan Temmuz dönemi tarım dışı işsizlik oranı tahminimizle bire bir örtüşerek 0,8 puan artmış ve %13 seviyesine çıkmıştır. Diğer yandan, işsizlik oranı ise yine tahminlerimize paralel olarak 0,5 puan artarak %10,7 seviyesini görmüştür. Bunlara paralel olarak istihdam oranı 0,1 puan azalmış ve %47,0 seviyesinde gerçekleşmiştir. İşsizlik verilerindeki bu artış mevsimsellikten arındırılmış (MEA) işsizlik verilerine de yansımıştır. MEA işsizlik ve MEA tarım dışı işsizlik oranları 0,2 puan artarak %11,2 ve %13,2 seviyelerinde gerçekleşmiştir.

Ağustos dönemine ilişkin tahminlerimiz Temmuz itibarıyla keskinleşen artış eğiliminin frenleyerek devam edeceğine işaret ediyor. 15 Ekim tarihinde açıklanacak Ağustos dönemi verilerinde işsizlik oranının 0,1 puan artarak %10,8, tarım dışı işsizlik oranının ise 0,2 puan artarak %13,2 seviyesine çıkacağını öngörüyoruz. Mevsimsellikten arındırılmış tarım dışı işsizlik oranının ise 0,4 puan artarak %13,6 düzeyinde seyretmesini tahmin ediyoruz. İstihdam oranındaki azalma eğiliminin ise durulmasını ve yatay seyrederek %47 seviyesinde sabit kalmasını bekliyoruz.

Sanayi istihdamının Temmuz dönemi değerine ilişkin tahmin ettiğimiz rakam 5 milyon 281 bin kişi olurken, gerçekleşme 5 milyon 254 bin kişi olmuştur. Tahminlerimize göre Ağustos döneminde bu sayının 5 milyon 241 bin seviyesinde gerçekleşmesi beklenmelidir. Aşağıdaki tabloda Ağustos dönemine ilişkin tahminlerimiz ve önceki tahminlerimizle gerçekleştirmeleri yer almaktadır.

Gösterge	Ağustos 2016	Hatırlatma			
		Temmuz 2016		Haziran 2016	
	SPM Tahmin	SPM Tahmin	Gerçekleşen	SPM Tahmin	Gerçekleşen
İşsizlik Oranı (%)	10,8	10,9	10,7	9,8	10,2
Tarım Dışı İşsizlik Oranı (%)	13,2	13,0	13,0	11,8	12,2
MEA Tarım Dışı İşsizlik (%)	13,6	13,2	13,2	12,3	13,0
İstihdam Oranı (%)	47,0	46,7	47,0	47,4	47,1
Sanayi İstihdamı (Bin Kişi)	5241	5281	5254	5370	5330

Kaynak: TÜİK, SPM tahminleri

Sonuç

Geçtiğimiz ay yayınlanan notumuzda işsizlik verilerindeki artışın belirgin bir biçimde süreceleceğini tahmin ettiğimizi belirtmiştik. Bu ay açıklanan işsizlik oranı öngörülerimize paralel olarak artmış ve çift hanelerde seyretmeye devam etmiştir. İşsiz sayısı ise 197 bin kişi artarak 3 milyon 324 bin seviyesine çıkmıştır. İstihdam oranı ivmesi yavaşlamakla birlikte azalmaya devam etmiş ve %47 seviyesinde gerçekleşmiştir. Sanayi istihdamı ise Haziran dönemine göre 76 bin kişi azalarak 5 milyon 254 bin kişi olarak gerçekleşmiştir.

Bu gelişmelere paralel olarak hem MEA işsizlik oranı, hem de MEA tarım dışı işsizlik oranı bir önceki döneme göre sırasıyla 0,2 puan yükselmiştir. Mevsim etkilerinden arındırılmış işsiz sayısı 73 bin kişi

¹ Gelecek aya ilişkin genel ve tarım dışı işsizlik oranları ile istihdam oranı ve sanayi istihdamı tahminleri ilgili değişkenin kendi geçmiş değerleri ile GYSH ve Sanayi Üretim Endeksi (SÜE)'nin geçmiş değerleri kullanılarak yapılmaktadır.

artarken, mevsim etkilerinden arındırılmış istihdam ise 25 bin kişi artmıştır. MEA istihdam oranının %46,1 düzeyinde sabit kaldığı görülmektedir.

Temmuz döneminde kendini belirgin bir şekilde devam eden artış eğiliminin Ağustos döneminde tam olarak ortadan kaybolmamakla beraber yavaşlaması beklenmektedir. 2016'nın ikinci çeyreğinde toplam yatırımlar %17 oranında artarken özel sektör yatırımları %15 oranında artmıştır. Diğer yandan Ağustos döneminde ihracat %21 düzeyinde arttığı görülmektedir. Tüm bu ekonomik gelişmelerin Ağustos döneminde işgücü verilerine yansımaları beklenmelidir. Nitekim, yaptığımız sayısal tahminler de bu beklentimizi destekler niteliktedir.